

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/54/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014200912
Dátum vydania rozhodnutia:	19.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200912.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a z členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Soni Langovej v právnej veci žalobcov: 1/ Občianske združenie HRON pre slobodné rieky, so sídlom Zvolenská cesta 14, 974 03 Banská Bystrica, IČO: 42 190 720, korešpondenčná adresa: OZ HRON pre slobodné rieky, P.O. Box 2, 960 06 Zvolen, zast. JUDr. Katarínou Belešovou, nar. 09.12.1977, trvale bytom Svrčinovec č. 778, 023 12 Svrčinovec, ako členkou združenia, 2/ Združenie Slatinka, so sídlom A. Sládkoviča č. 2, 960 01 Zvolen, IČO: 31 936 105, kontaktná adresa: P.O. Box 67, 960 01 Zvolen, zast. JUDr. Katarínou Belešovou, trvale bytom Svrčinovec č. 778, 023 12 Svrčinovec, ako členkou združenia, proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, za účasti ďalšieho účastníka: L'Energie verte, a.s., so sídlom Borská 6, 841 04 Bratislava, zast.: JUDr. Dušan Repák, advokát AK, Krížna 47, 811 07 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-BB-OVBP2-2014/09701-SA zo dňa 25. júna 2014, o odvolaní ďalšieho účastníka L'Energie verte, a.s., so sídlom Borská 6, 841 04 Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/132/2014-81 zo dňa 19.11.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/132/2014-81 zo dňa 19.11.2014 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom v rade 1/ a 2/ a ďalšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a e/ O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného č. OU-BB-OVBP2-2014/09701-SA zo dňa 25. júna 2014, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní odvolania Občianskeho združenia HRON pre slobodné rieky Zvolen a Združenia Slatinka Zvolen (v procesnom postavení žalobcovia 1/ a 2/) zamietol a rozhodnutie Obce Bzenica, vydané pod č. 50/2011 zo dňa 04.11.2011, ktorým navrhovateľovi spoločnosti L'Energie verte, a.s., Borská 6, Bratislava povolila umiestnenie stavby „Vodné dielo Bzenica“, potvrdil.

Obec Bzenica ako príslušný stavebný úrad územným rozhodnutím č. 50/2011 verejnou vyhláškou zo dňa 04.11.2011 rozhodol o umiestnení stavby „Vodné dielo Bzenica“, v ktorom stavebný úrad povolil

umiestnenie stavby na vodnom toku rieky Hron. Stavebný úrad postupom podľa § 35 a § 36 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej stavebný zákon) prerokoval návrh na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení tejto stavby, posúdil návrh navrhovateľa spoločnosti L'Energie verte a.s. podľa

§ 37 a § 38 stavebného zákona, zosúladiť stanoviská uplatnené dotknutými orgánmi a vyhodnotil námietky a vyjadrenia účastníkov konania. Na základe toho podľa § 39a stavebného zákona a § 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 453/2000 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona vydal rozhodnutie o umiestnení vyššie označenej stavby na pozemkoch (vymenovaných parcelách) v katastrálnom území Z., v katastrálnom území Z., v katastrálnom území L. tak, ako je to zakreslené v situácii, ktorá tvorí neoddeliteľnú časť rozhodnutia. Pre umiestnenie a projektovú prípravu stavby určil podmienky. Výbudovanie vodného diela je situované v r.km 113,560. Stavebný úrad zamietol námietky žalobcu uplatnené v územnom konaní, najmä pokiaľ žiadal o obnovu konania z dôvodu, že došlo k vecnému a procesnému pochybeniu a vydaniu nesprávneho rozhodnutia podľa zákona č. 24/2006 Z.z. a žiadal, aby sa predmetný zámer ďalej posudzoval podľa zákona č. 24/2006 Z.z. s výsledkom, že navrhovaná činnosť malá vodná elektrárň sa bude posudzovať podľa zákona. Namietal nedostatočne informovanie obyvateľstva obce Bukovina a Revištské Podzámčie. Podľa žalobcu bude mať MVE Bzenica negatívny vplyv na ekosystém populácie rýb na rieke Hron.

Krajský súd v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia zistil, že vzhľadom na povahu žalobcov, charakter umiestňovanej stavby a miesto jej umiestnenia má významný dopad prípadná absencia posudzovania vplyvov na životné prostredie, a to už v štádiu územného konania. Súd nepovažuje za relevantnú tú skutočnosť, že rozhodnutím o umiestnení stavby sa vytvára len právny základ pre rozhodnutie o realizácii stavby, ku ktorej môže, ale nemusí v budúcnosti ani dôjsť. Ak stavebný zákon v príslušných ustanoveniach upravujúcich konanie o umiestnení stavby vyžaduje posúdiť návrh už v územnom konaní aj z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a v zmysle ustanovenia § 3 ods. 3 písm. d/ vyhlášky č. 453/2000 Z.z. a prílohou návrhu na vydanie územného rozhodnutia má byť aj záverečné stanovisko o posúdení vplyvu stavby alebo činnosti na životné prostredie (alebo rozhodnutie zo zisťovacieho konania, ak bolo vydané). Je povinnosťou stavebného úradu týmito okolnosťami sa zaoberať a v prípade zistenia, že podklady nezodpovedajú príslušným zákonným ustanoveniam, platným v čase rozhodovania, na to adekvátne reagovať. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na to, že zákon č. 24/2006 Z.z. bol prijatý na základe implementácie právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie, v dôsledku čoho je povinnosťou vnútroštátneho orgánu zohľadniť v rámci rozhodovacej činnosti taký výklad vnútroštátneho právneho predpisu členského štátu únie, aby bol v čo najväčšej miere súladný správnym aktom Európskej únie, ak tento poskytuje viac práv, v záujme dosiahnutia sledovaného účelu. V danom prípade posúvať možné posudzovanie vplyvov na životné prostredie u malých vodných elektrární až do stavebného konania by podľa názoru súdu znamenalo popretie článku 6, odsek 4 Aarhuského dohovoru. Rovnako by bol v rozpore so sledovaným účelom taký výklad zákona v spojení s vykonávacou vyhláškou, že postačuje aj negatívne rozhodnutie zo zisťovacieho konania, teda ktorého výsledkom je záver, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať v tých prípadoch, kde vzhľadom na okolnosti danej veci posudzovanie vplyvov na životné prostredie (proces EIA) je nutné vykonať.

Medzi účastníkmi konania nebolo spornou skutočnosťou, že v bezprostrednej blízkosti umiestňovanej stavby sa nachádza chránené územie Revištský rybník, ktorý je zaradený do územia NATURA 2000, pričom v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je potrebná EIA pri každej činnosti, ktorá môže mať vplyv na územia NATURA 2000. Krajský súd mal za to, že za daných okolností sa správny orgán nemohol uspokojiť s rozhodnutím vydaným Obvodným úradom životného prostredia v Banskej Štiavnici v zisťovacom konaní o tom, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať. Rovnako podľa názoru súdu nie je možné akceptovať ani stanovisko Ministerstva životného prostredia SR č. 5397/2014-3,4 mv zo dňa 28.04.2014, v ktorom ministerstvo objasnilo svoj právny názor na posúdenie predmetnej veci. Takéto stanovisko nemôže byť záväzným podkladom rozhodnutia, či už správneho orgánu alebo súdu. Výkladať zákony a posudzovať správnosť aplikácie zákonov prislúcha v predmetnej veci len súdu v rámci súdnej kontroly v zmysle druhej hlavy piatej časti O.s.p. Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil správnomu orgánu na

ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku podal ďalší účastník L'Energie verte, a.s., Bratislava v zastúpení advokátom včas odvolanie. Namietal, že Krajský súd v Banskej Bystrici nesprávne právne posúdil údajnú absenciu EIA. Pribratý účastník konania poukazoval na to, že posudzovanie vplyvov na životné prostredie bolo v tomto prípade vykonané riadne, v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa predmetného zákona existuje 1/ tzv. povinné posudzovanie, ktorého výsledkom je záverečné stanovisko a 2/ tzv. zisťovacie konanie, ktorého výsledkom je rozhodnutie. V predmetnej veci bolo v zisťovacom konaní riadne vydané rozhodnutie, proti ktorému nikto (ani žalobcovia) nenamietal. Z uvedeného dôvodu je toto rozhodnutie zákonné a stalo sa podkladom vydania rozhodnutia o umiestnení stavby. Správnosť postupu žalovaného pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie jednoznačne konštatovalo aj Ministerstvo životného prostredia SR vo svojom stanovisku č. 5397/2014-3,4 zo dňa 28-04-2014.

Ďalší účastník ďalej v odvolaní uviedol, že Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Štiavnici vykonával posudzovanie predpokladaných vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti „malá vodná elektráreň Bzenica“ podľa zákona. Výsledkom tohto posudzovania bolo rozhodnutie č. 2008/01125/ZH-NOH zo dňa 10-09-2008 vydané v zisťovacom konaní, v ktorom bolo rozhodnuté, že navrhovaná činnosť „malá vodná elektráreň Bzenica“ sa nebude posudzovať podľa zákona. Predmetným rozhodnutím, ktoré nemá obmedzenú platnosť, bol proces posudzovania riadne ukončený.

V súvislosti so závermi krajského súdu, že z dôvodu, že údajne v bezprostrednej blízkosti umiestňovanej stavby sa má nachádzať chránené územie Revištský rybník, ktorý je zaradený do územia NATURA 2000, je nevyhnutná EIA a správny orgán sa nemohol uspokojiť s rozhodnutím vydaným Obvodným úradom životného prostredia v Banskej Štiavnici v zisťovacom konaní, pribratý účastník uvádza, že toto je absolútne nesprávne. V tomto konajúci súd na základe nesprávnych skutkových zistení napáda úkony, ktoré ani nie sú predmetom preskúmania a najmä nekorešpondujú skutočnému skutkovému stavu.

Obvodnému úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici boli pred vydaním rozhodnutia v zisťovacom konaní známe všetky skutkové okolnosti, mal k dispozícii všetky potrebné dokumenty a zároveň mal vedomosť o existencii Revištského rybníka. V prípade ak by Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Štiavnici vyhodnotil, že posudzovaná stavba „Malá vodná elektráreň Bzenica“ má taký vplyv na chránené územie Revištský rybník, ako to tvrdia žalobcovia a konajúci súd, nevydal by v zisťovacom konaní rozhodnutie, podľa ktorého sa navrhovaná činnosť nebude posudzovať. Ďalší účastník zároveň poukazuje na skutočnosť, že Revištský rybník sa nachádza cca 800 m od hrádze, pričom stavba „malá vodná elektráreň Bzenica“ nemá priamy vplyv na tento rybník.

Ďalší účastník zároveň namietal, že na rovnakom skutkovom základe s totožnými skutkovými okolnosťami bolo na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 24S/41/2014 vedené súdne konanie v právnej veci Občianske združenie HRON pre slobodné rieky c/a Okresný úrad Banská Bystrica o preskúmanie rozhodnutia č. OU-B B-O V BP2-2014-00115. V predmetnom súdnom konaní, obsahom ktorého rovnako bolo posudzovanie zákonnosti územného rozhodnutia pre umiestnenie stavby MVE Vlkanová bez posudzovania EIA, Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol tak, že žalobu Občianskeho združenia HRON pre slobodné rieky zamietol. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 28.01.2015 k odvolaniu ďalšieho účastníka uviedol, že sa s odvolaním stotožňuje.

Žalobcovia 1/ a 2/ v zastúpení advokátkou vo vyjadrení zo dňa 01.02.2015 k odvolaniu ďalšieho účastníka namietali, že odvolanie bolo podané oneskorene a neoprávnenou osobou. K veci samej namietali, že argumentácia ďalšieho účastníka konania, že Revištský rybník sa nachádza cca 800 m od hrádze budúcej MVE Bzenica na rieke Hron, a teda táto stavba nemá priamy vplyv na tento rybník, je založená na nesprávnych fyzikálnych vedomostiach. Existujú tzv. podzemné vody a riečistia a vo všeobecnosti je známe, že tento rybník „nenapršal“. Rozhodnutie KS Banská Bystrica č. k.

23S/132/2014 zo dňa 19.11.2014 je rozhodnutím, ktoré je na vysokej úrovni a je v súlade tak s Ústavou SR, ale aj legislatívou Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora vo vedách uplatňovania Rámcovej smernice o vode, Smernice o EIA a Smernice o biotopoch.

Zámer neposudzovať MVE Bzenica ignoruje Rámcovú smernicu o vodách (osobitne čl. 4.7. a nadväzujúce).

Podľa článku 4.7 Smernice o vode (RSV) je možné povoliť MVE iba v prípadoch:

ak stavba nespôsobuje zmeny fyzikálnych vlastností, ktoré majú za následok zhoršenie ekologického stavu útvaru povrchových vôd,

ak stavba má za následok zhoršenie ekologického stavu, stavbu je možné povoliť len ako „výnimku“ a to po splnení nasledujúcich podmienok (prínosy týchto úprav alebo zmien vodného útvaru nie je možné z dôvodu technickej realizovateľnosti alebo neprimeraných nákladov dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú významne lepšie z hľadiska životného prostredia). Keďže sa stav a vplyvy na životné prostredie v danej lokalite neposudzovali, nemožno ani v súčasnosti tvrdiť, že výstavba MVE so synergickým efektom nepoškodzuje životné prostredie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa stotožnil s rozsudkom súdu prvého stupňa. Na doplnenie poukazuje i na vecne správnu požiadavku žalobcu 2/, že podľa § 3 ods. 3 písm. d) vykonávacej vyhlášky č. 453/2000 Z.z. k § 35 Stavebného zákona k návrhu na vydanie rozhodnutia je potrebné doložiť záverečné stanovisko o posúdení vplyvu stavby na životné prostredie (EIA), ktorého absenciu Krajský súd Banská Bystrica číslo konania 24S/84/2012 zo dňa 19.03.2014 žalovanému už vytkol. V ďalšom konaní je nevyhnutné sa vyrovnáť s tvrdeniami žalobcu, že v bezprostrednej blízkosti sa nachádza územie európskeho významu SKUEV 0638 Revištský rybník, ktorý je zaradený do sústavy území NATURA 2000. Rieka Hron ako nadregionálny biokoridor spája aj ďalšie významné biocentrá ako je územie európskeho významu SKUEV 0264 Klokoč a SKUEV 0216 Sitno. Zámer vodnej stavby spôsobí predovšetkým priamy zásah do brehových porastov rieky Hron, ktoré možno v zmysle Prílohy č. 1 k vyhláške č. 24/2003 Z.z. charakterizovať ako biotopy európskeho významu: Ls 1.1 Vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy (kód EO*) Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (kód 91 FO). Podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je potrebná EIA pri každej činnosti, ktorá môže mať vplyv na územie NATURA 2000.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol v zmysle § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom 1/ a 2/, ktorí mali úspech v odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.